# دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

## دانشکده پرستاری و مامایی

# طرح دوره درس مراقبت های ویژه تنفس و قفسه سینه

**دوره کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه**

| | |
|---|---|
| **نام درس : مراقبت های ویژه تنفس و قفسه سینه** | **رشته: پرستاری مراقبت ویژه** |
| **مقطع : کارشناسی ارشد ناپیوسته** | **مدت ارائه درس : ۱۸ساعت**<br>**روز و ساعت درس: دوشنبه ۱۶ - ۱۴** |
| **پیش نیاز : مبانی مراقبت های پرستاری ویژه، ارزیابی تشخیصی،داروشناسی** | |
| **مدرسان: خانم شاهرخی، دکتر فرنوش رشوند، آقای دکتر رائفی پور و آقای دکتر حمید کیالها** | |
| **مسئول درس: دکتر فرنوش رشوند n.rashvand@yahoo.com (۳۵۵۴)۸۰۳۴ ۳۳۳۳ ۹۸۲۸+** | |

## ❖ عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

**# پرستاری در انجام روش های تشخیصی اختصاصی در بیماری های تنفسی**

۱. **بررسی و شناخت بیمار(معاینات فیزیکی و گرفتن شرح حال)**
۲. **پایش های تهاجمی و غیرتهاجمی تنفس و قفسه سینه**
۳. **پایش داده های دستگاه ونتیلاتور**
۴. **اصول و مفاهیم تهویه مکانیکی، مد های تنفسی و تنظیمات دستگاه تهویه مکانیکی بر اساس ارزیابی وضعیت تنفسی بیمار**
۵. **مراقبت های پرستاری از بیمار تحت تهویه مکانیکی و آمادگی بیمار و جداسازی از ونتیلاتور**
۶. **مراقبت پرستاری در بیمار مبتلا به پنومونی وابسته به ونتیلاتور(VAP)**
۷. **مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار مبتلا به نارسایی حاد تنفسی وARDS**
۸. **مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار مبتلا به هیپرتانسیون ریوی**

۹. مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار تحت جراحی های قفسه سینه
۱۰. مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار مبتلا به آسیب های قفسه سینه
۱۱. مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار مبتلا به ترومبوامبولی ریوی
۱۲. مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بیمار مبتلا به ECOPD
۱۳. نوتوانی در بیماریهای تنفسی
۱۴. مفاهیم گاز های خون شریانی و تفسیر نتایج بر اساس مقادیر این گاز ها
۱۵. جراحی و پروسیجرهای تهاجمی قفسه سینه شامل: چست تیوپ، پنوموکتومی، لوبکتومی، رزکسیون وج، بیوپسی ریه، دکورتیکیشن، استنت ریه و برونکوسکوپی.

## ❖ هدف کلی

افزایش اطلاعات دانشجویان در زمینه مراقبت های ویژه پرستاری دربیماری های سیستم تنفسی در جهت ارتقاء مهارت های ذهنی و هم چنین کسب دانش و مهارت بالینی به همراه نگرشی درست برای ارائه مراقبت پرستاری استاندارد به بیماران مبتلا به بیماری های سیستم تنفسی ، به گونه ای که با تکیه بر محتوای درسی و بهره گیری از منابع و شواهد موجود در داده پایگاه های علمی ، بتوانند بستر مناسبی برای ارائه مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد در بالین بیمار فراهم آورند.

## ❖ اهداف اختصاصی: در پایان این درس دانشجو می تواند:

۱. نکات حائز اهمیت در بررسی وضعیت سلامت سیستم تنفسی از دیدگاه پرستاری را برشمرد.
۲. انواع آزمون های آناتومیکال اختصاصی سیستم تنفسی را برشمرده ،آمادگی ها ومراقبت های لازم پیش و پس از آن رابیان نماید.
۳. آنواع آزمون های عملکردی اختصاصی تنفسی را نام برده،آمادگی ها و مراقبت های لازم قبل و بعد از انجام آنها را توضیح دهد.
۴. داده های دستگاه ونتیلاتور( پارامترهای تهویه، منحنی ها و ...) را به درستی تفسیر نماید.
۵. علائم و نشانه های اختصاصی در بیماری های تنفسی را فهرست نماید.
۶. تشخیص های پرستاری اختصاصی در اختلالات تنفسی را فهرست نماید.
۷. برای یک مورد بیمار معرفی شده مبتلا به بیماری تنفسی در کلاس ،درخصوص تشخیص های پرستاری بالفعل و بالقوه و هم چنین پیامدها(NOC) و مداخلات (NIC) پرستاری بحث نماید.
۸. نحوه مراقبت بیمار معرفی شده مبتلا به نارسایی حاد تنفسی و ARDS را به روش مبتنی بر شواهد مورد بحث قرار دهد.
۹. بازتوانی ریوی و اجزاء آن را توضیح داده و پیامدهای بازتوانی ریوی برای بیماران تنفسی را بیان نماید.
۱۰. نحوه انجام تمرین های تنفسی(تنفس دیافراگماتیک،تنفس لب غنچه ای و تکنیک های فیزیوتراپی تنفسی) را در عمل نشان دهد.
۱۱. تاثیرروش های جدید تمرین های تنفسی مانند به کار گیری Vibration PAP Therapy را بیان نموده و موارد به کارگیری و مراقبت بیمار را برشمرد.
۱۲. چگونگی ارزشیابی نتایج تمرین های تنفسی را توضیح دهد.
۱۳. محاسن و معایب انواع روش ها و وسائل اکسیژن تراپی را توضیح داده و کاربرد آنها را در اختلالات تنفسی مختلف با هم مقایسه نماید.

**۱۴. برای یک بیمار معرفی شده در کلاس روش و وسیله اکسیژن تراپی مناسب انتخاب کرده و در مورد دلایل آن بحث کند.**
**۱۵. هدف و نحوه مراقبت از بیمار در موارد بهره برداری از اکسیژن تراپی هیپرباریک(HBO) را بیان نماید.**
**۱۶. چگونگی ارزیابی نتایج اکسیژن تراپی را شرح دهد.**
**۱۷. چگونگی مراقبت از بیمار دارای سیستم درناژ سینه ای را شرح دهد.**
**۱۸. انواع راه های هوایی مصنوعی، عوارض ناشی از کاربرد آنها و روش پیشگیری از این عوارض را بیان نماید.**
**۱۹. مراقبت های لازم برای بیمار دارای لوله اندو تراکئال و تراکئوستومی را شرح دهد.**
**۲۰. چگونگی انجام یک ساکشن ایمن و بدون عارضه را شرح دهد.**
**۲۱. نحوه بررسی بیمار تحت تهویه مکانیکی با فشار مثبت را توضیح دهد.**
**۲۲. چگونگی مراقبت از بیمار تحت تهویه مکانیکی با فشار مثبت را بر اساس الگوی فرایند پرستاری شرح دهد.**
**۲۳. چگونگی اداره بیمار در موارد فعال شدن سیستم آلارم های دستگاه تهویه مکانیکی را توضیح دهد.**
**۲۴. چگونگی مراقبت از بیمار تحت تهویه مکانیکی به هنگام فرایند جداسازی را بیان نماید.**
**۲۵. مکانیزم های فیزیو لوژیک موثر در تنظیم تعادل اسید و باز را شرح دهند**
**۲۶. بر اساس نتایج گاز های خون شریانی نوع اختلال موجود را تشخیص دهد**
**۲۷. برای یک بیمار معرفی شده مبتلا به ARDS که تحت تهویه مکانیکی است، چالش های مراقبتی را بیان کرده و برنامه مراقبتی را بحث کند.**
**۲۸. ریسک فاکتورهای ابتلا به پنومونی و گروه های در معرض خطر بخش ICU به همراه چگونگی پیشگیری از VAP ومراقبت های مربوطه(Bundle Care) به درستی بیان نماید.**
**۲۹. چگونگی مراقبت از بیمار مبتلا به هیپرتانسیون ریوی را توضیح دهد.**
**۳۰. مراقبت های پیشگیرانه از ترومبوامبولی ریه در بیماران در معرض خطربا رویکرد خاص به بیماران بستری در بخش ویژه(Immobile patients) را شرح دهد.**
**۳۱. داروهای مورد استفاده در دوره های عود بیماری مزمن انسدادی(ECOPD) را فهرست کرده و اثرات هر کدام را به همراه عوارض جانبی و نحوه پیشگیری از عوارض ، و نکات مهم آموزش بیمار در این زمینه را بیان نماید.**
**۳۲. چگونگی مراقبت از بیماران مبتلا به آسیب های قفسه سینه را به درستی شرح دهد.**
**۳۳. چگونگی مراقبت از بیماران تحت جراحی های قفسه سینه را بیان نماید.**
**۱۶. انواع جراحی و پروسیجرهای تهاجمی قفسه سینه شامل: چست تیوپ، پنوموکتومی، لوبکتومی، رزکسیون وج، بیوپسی ریه، دکورتیکیشن، استنت ریه و برونکوسکوپی را شرح دهد.**
**۳۴.**

## ❖ روش آموزش

**۱) سخنرانی به همراه پرسش و پاسخ و بحث گروهی**
**۲) Case-Based Discussion**
**۳) مسئله گشایی با بهره گیری از Evidence-Based Nursing**

## ❖ امکانات آموزشی

- **ماژیک و وایت بورد، رایانه ،امکان جستجوی برخط در کلاس درس، دیتا پروژکتور، مانکن شبیه ساز صداهای ریوی**

## ❖ ارزشیابی

۱) حضور در تمامی جلسات درس ٪ ۵
۲) شرکت در بحث های کلاس ٪ ۲۰
۳) آزمون میان ترم(تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده) ٪ ۲۰
۴) آزمون پایانی(پرسش های چندگزینه ای، تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده) ٪ ۳۰
۵) ارائه سمینار در باره مراقبت از یک case واقعی مبتلا به اختلالات تنفسی با بهره گیری از چهارچوب فرایند پرستاری و به روش Evidence-Based ٪ ۲۵

**آزمون میان ترم خارج از ساعت کلاس و با هماهنگی دانشجویان با اداره آموزش دانشکده به مدت ۳۰ دقیقه برگزار خواهد شد**

## ❖ فهرست سمینارهای مربوطه:

۱) بحث در باره برنامه مراقبت از بیمار دارای راه هوایی(ETT&TT) و پیشگیری ازعوارض
۲) بحث در باره برنامه مراقبتی بیمار مبتلا به ECOPD
۳) بحث در باره برنامه مراقبتی یک بیمار مبتلا به DVT و امبولی ریوی
۴) بحث در باره برنامه مراقبتی بیمار مبتلا به پنومونی و پیشگیری از VAP

## منابع اصلی و وابسته:


۱) عسگری م ر، سلیمانی ح. پرستاری مراقبت ویژه. چاپ دوم، مشهد، پرستاران جوان، ۱۳۹۷
۲) کتاب مرجع پرستاری برونر و سودارت ۲۰۱۸. پرستاری بیماری های تنفسی.۱۳۹۷
۳) شاهرخی ا و همکاران. راهنمای کنترل عفونت در بخش مراقبت های ویژه(ICU). قزوین، انتشارات دانشگاه علوم پرشکی قزوین،۱۳۹۵
۴) مراقبت های ویژه پرستاری تلان ۲۰۱۸. اختلالات تنفسی. ۱۳۹۷

1) Urden LD et al. Critical Care Nursing:Diagnosis and Management. Elsevier, 2018(Chapter16-20)
2) Brunner & Suddarth's Medical – Surgical Nursing.2018(Chapters 20-24)
3) Potter PA, Perry AG, Ostendorf WR. Clinical Nursing Skills. 9th ed, St Louis, Elsevier, 2018
4) Carpenito LJ. Nursing Diagnosis. 15th ed, Philadelphia, Wolter Kluwer, 2017
5) Ackley BJ. Ladwig JB, Makic MBF. Nursing diagnosis handbook. 11th ed, St Luouis, Elsevier, 2017

## جدول زمان بندی درس پرستاری مراقبت های ویژه تنفس و قفسه سینه
## دوره کارشناسی ارشد - نیمسال دوم ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

| سرفصل مطالب | ساعت ارائه | مدرس | نحوه ارائه | منابع درسی | امکانات مورد نیاز | روش ارزشیابی |
|---|---|---|---|---|---|---|
| جلسه اول و دوم:<br>پایش داده های دستگاه ونتیلاتور<br>اصول و مفاهیم تهویه مکانیکی، مد های تنفسی و تنظیمات دستگاه تهویه مکانیکی بر اساس ارزیابی وضعیت تنفسی بیمار | ۴ ساعت | دکتر رشوند | سخنرانی، پرسش و پاسخ<br>بحث گروهی | Critical care Nursing, last edition<br>Clinical Nursing Skills, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition<br>پرستاری مراقبت ویژه عسگری آخرین ویرایش<br>مراقبت ویژه تنفسی تلان،آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور، مانکن شبیه ساز صداهای ریوی | پرسش شفاهی |
| جلسه سوم و چهارم:<br>مراقبت های پرستاری از بیمار تحت تهویه مکانیکی و آمادگی بیمار و جداسازی از ونتیلاتور<br>مراقبت پرستاری در بیمار مبتلا به پنومونی وابسته به ونتیلاتور(VAP | ۴ ساعت | دکتر رشوند | سخنرانی، پرسش و پاسخ<br>بحث گروهی | Critical care Nursing, last edition<br>Clinical Nursing Skills, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition<br>پرستاری مراقبت ویژه عسگری آخرین ویرایش<br>مراقبت ویژه تنفسی تلان،آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور، مانکن شبیه ساز صداهای ریوی | پرسش شفاهی |
| جلسه پنجم:<br>نوتوانی در بیماریهای تنفسی<br>مفاهیم گاز های خون شریانی و تفسیر نتایج بر اساس مقادیر این گاز ها | ۴ ساعت | دکتر رشوند | سخنرانی، پرسش و پاسخ<br>بحث گروهی | Critical care Nursing, last edition<br>Clinical Nursing Skills, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition<br>پرستاری مراقبت ویژه عسگری آخرین ویرایش<br>مراقبت ویژه تنفسی تلان،آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور، مانکن شبیه ساز صداهای ریوی | پرسش شفاهی |
| جلسه ششم :<br># معارفه و تبیین نحوه برگزاری درس<br># ارزیابی ورودی در مورد فیزیولوژی کاربردی تنفس و مراقبت های تنفسی(کتبی)<br># معرفی Case | ۲ ساعت | خانم شاهرخی | سخنرانی، پرسش و پاسخ<br>بحث گروهی | Carpenito, last edition<br>Ackley, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition | ماژیک و وایت برد، رایانه، | پرسش شفاهی |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| * بررسی بیمار(معاینات فیزیکی و گرفتن شرح حال)<br>* مراقبت های پرستاری اختصاصی در آزمون های آناتومیکال و عملکردی سیستم تنفسی<br># تشخیص های پرستاری در اختلالات تنفسی<br># معرفیCase و چگونگی تدوین برنامه مراقبت پرستاری براساس شواهد روزآمد (با تعیین NOCs & NICs) | | | Clinical Nursing Skills, last edition | دیتا پروژکتور، مانکن شبیه ساز صداهای ریوی | | |
| جلسه هفتم:<br># مراقبت های تنفسی اختصاصی :<br>*سیستم درناژ سینه ای Chest drainage system<br>* اکسیژن تراپی Oxygen therapy<br>* راه هوایی مصنوعی (Artificial airways & Suctioning)<br>معرفی کیس و برنامه مراقبت از بیمار مبتلا به نارسایی حاد تنفسی | ۲ ساعت | خانم شاهرخی | ارائه سمینار، پرسش و پاسخ، بحث گروهی | Brunner&Suddarth, last edition<br>Clinical Nursing Skills, last edition<br>Carpenito, last edition<br>Ackley, last edition<br>پرستاری مراقبت ویژه عسگری آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور | پرسش شفاهی |
| جلسه هشتم:<br># برنامه مراقبت بیمار مبتلا به هیپرتانسیون ریوی<br># برنامه مراقبت بیمار مبتلا به VAP(سمینار دانشجویی)<br># برنامه مراقبت از بیمار مبتلا به DVT و ترومبوامبولی ریه (سمینار دانشجویی) | ۲ ساعت | خانم شاهرخی | ارائه سمینار، پرسش و پاسخ، بحث گروهی | Critical care Nursing, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition<br>Carpenito, last edition<br>Ackley, last edition<br>راهنمای کنترل عفونت در ICU،۱۳۹۵<br>مراقبت ویژه تنفسی تلان،آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور | پرسش شفاهی |
| جلسه نهم:<br>برنامه مراقبت از بیمار تحت جراحی قفسه سینه<br>برنامه مراقبت از بیمارمبتلا به ECOPD (سمینار دانشجویی)<br>برنامه مراقبت از بیمارمبتلا به آسیب قفسه سینه (سمینار دانشجویی) | ۲ ساعت | خانم شاهرخی | ارائه سمینار، پرسش و پاسخ، بحث گروهی | Critical care Nursing, last edition<br>Brunner&Suddarth, last edition<br>Carpenito, last edition<br>Ackley, last edition<br>راهنمای کنترل عفونت در ICU،۱۳۹۵<br>مراقبت ویژه تنفسی تلان،آخرین ویرایش | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور | پرسش شفاهی |
| جلسه دهم تا سیزدهم<br>انواع جراحی و پروسیجرهای تهاجمی قفسه سینه شامل: چست تیوپ، پنوموکتومی، لوبکتومی، رزکسیون وج، بیوپسی ریه، دکورتیکیشن، استنت ریه و برونکوسکوپی | ۸ ساعت | آقای دکتر رائفی پور و آقای دکتر کیالها | سخنرانی پرسش و پاسخ، بحث گروهی | | ماژیک و وایت برد، رایانه، دیتا پروژکتور | پرسش شفاهی |